

NAUKA

*KOMITET NAUKOWY***Ewa Bartnik**

Instytut Genetyki i Biotechnologii, Uniwersytet Warszawski, Warszawa

Francesco Coniglione

Wydział Filozofii, Uniwersytet w Katanii, Katania, Włochy

Jacek Hołówka

Instytut Filozofii, Uniwersytet Warszawski, Warszawa

Michał Karoński

Wydział Matematyki i Informatyki Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, Poznań

Michał Kleiber

Polska Akademia Nauk, Warszawa

Małgorzata Kossut

Instytut Biologii Doświadczalnej im. M. Nenckiego PAN, Warszawa

Zbigniew Kwieciński

Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń

Ewa Łętowska

Instytut Nauk Prawnych PAN, Warszawa

Witold Rużyło

Instytut Kardiologii im. Stefana Wyszyńskiego, Warszawa

Mojmir Svoboda

Instytut Psychologii, Uniwersytet Masaryka, Brno, Republika Czeska

Zbigniew Szawarski

Instytut Filozofii, Uniwersytet Warszawski, Warszawa

Piotr Sztompka

Instytut Socjologii, Uniwersytet Jagielloński, Kraków

Henryk Szymczak

Instytut Fizyki PAN, Warszawa

Ryszard Tadeusiewicz

Akademia Górniczo-Hutnicza, Kraków

Piotr Węgleński

Instytut Genetyki i Biotechnologii, Uniwersytet Warszawski, Warszawa

Andrzej Kajetan Wróblewski

Instytut Fizyki, Uniwersytet Warszawski, Warszawa

Andrzej Zoll

Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Jagielloński, Kraków

NAUKA

1 • 2024
KWARTALNIK

KOMITET REDAKCYJNY

JERZY MARIAN BRZEZIŃSKI – *redaktor naczelny*

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
Wydział Psychologii i Kognitywistyki – Poznań
e-mail: brzezuam@amu.edu.pl

ANDRZEJ B. LEGOCKI

Polska Akademia Nauk
Instytut Chemii Bioorganicznej – Poznań
e-mail: legocki@ibch.poznan.pl

ELŻBIETA SARNOWSKA-TEMERIUŚ

Polska Akademia Nauk
Instytut Badań Literackich – Warszawa
e-mail: ibadlit@ibl.waw.pl

ANDRZEJ WÓJTOWICZ – *sekretarz redakcji*

Polska Akademia Nauk
Instytut Chemii Bioorganicznej
Ośrodek Wydawnictw Naukowych – Poznań
e-mail: wojtow@man.poznan.pl

Polska Akademia Nauk • Warszawa 2024

NAUKA 1/2024

<https://www.nauka-pan.pl>
<https://journals.pan.pl/nauka>

© *Copyright*

Polska Akademia Nauk, Warszawa 2024
All rights reserved

ISSN 1231-8515

WYDAWCA

Polska Akademia Nauk
Warszawa, Pałac Kultury i Nauki

Redakcja kwartalnika NAUKA

61-713 Poznań, ul. Wieniawskiego 17
tel.: +48 618528503 wew. 1209
e-mail: wojtow@man.poznan.pl

Opracowanie językowe

Małgorzata Szkudlarska

Na okładce

Bos Cornelis, miedzioryt *Roztropność i Sprawiedliwość*, Antwerpia 1537
Gabinet Rycin, Biblioteka Naukowa PAU i PAN w Krakowie (grafika w domenie publicznej)

Indeks 366633

Druk i oprawa

GIMPO

Agencja Wydawniczo-Poligraficzna GIMPO
ul. M. Grzegorzewskiej 8, 02-778 Warszawa
tel.: +48 501 076 031
e-mail: gimpo@poligrafia.waw.pl

Spis treści

Nadzieja spod gruzów? Stulecie Franza Kafki 1924–2024 Ł. MUSIAŁ	7
Znikający naukowcy. Co Big Data mówią nam o rezygnacji z nauki w 38 krajach OECD? M. KWIEK, Ł. SZYMULA	23
Co dalej z oceną parametryczną? Z. KUNDZEWICZ	53
Mobilność – o sukcesie programu stypendialnego Polskiej Akademii Nauk PASIFIC J. URBAŃSKI, P.M. ROWIŃSKI	73
Aleksander von Humboldt i Fryderyk Chopin A.B. WIĘCKOWSKI	91
Neonikotynoidy i ich substytuty w zrównoważonym zwalczaniu szkodników J. LIPIEC	107
Sprawozdanie z działalności Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego w roku 2023 RADA GŁÓWNA NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO	115
Uchwała Komitetu Biotechnologii PAN popierająca stanowisko EU-SAGE, w sprawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego, dotyczącego roślin uzyskanych przy wykorzystaniu nowych technik genomowych i mających zasadnicze znaczenie dla bardziej zrównoważonego rolnictwa i suwerenności żywnościowej Europy	151
Profesor Ida Kurcz (1930–2024). Pierwsza Dama psycholingwistyki w Polsce B. BOKUS	159
Wspomnienie o Profesorze Piotrze Węgleńskim E. BARTNIK, P.P. STĘPIEŃ	165
Informacje dla autorów	171

NAUKA • 1/2024

Table of contents

Hope from beneath the ruins? The Age of Franz Kafka 1924–2024 Ł. MUSIAŁ	7
Disappearing Scientists. What Structured Big Data Tell Us about Leaving Science in 38 OECD Countries? M. KWIEK, Ł. SZYMULA	23
Whither parametric evaluation? Z. KUNDZEWICZ	53
Mobility – PASIFIC success story, the programme of the Polish Academy of Sciences J. URBAŃSKI, P.M. ROWIŃSKI	73
Alexander von Humboldt and Fryderyk Chopin A.B. WIĘCKOWSKI	91
Neonicotinoids and their substitutes in sustainable pest control J. LIPIEC	107
Report on the activities of the Central Council of Science and Higher Education in the year 2023 RADA GŁÓWNA NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO	115
Statement of the Committee of Biotechnology of PAS on application of new genomic techniques (NGTs) in plant breeding	151
Professor Ida Kurcz (1930–2024) The First Lady of Psycholinguistics in Poland B. BOKUS	159
Remembrance of Professor Piotr Węgleński E. BARTNIK, P.P. STĘPIEŃ	165
Notes for authors	171